

гербіцидів в північному Степу України: дис. кандидата с.-г. наук: 06.01.09. Дніпропетровськ, 2013. 134 с.

4. Писаренко П. В., Біляєва І. М., Пілярський В. Г. Фотосинтетичний потенціал рослин кукурудзи залежно від умов вирощування. *Миронівський вісник*. 2015. № 1. С. 243–251.
5. Ткаліч Ю., Шевченко О., Матюха В., Кравець С. Кукурудза із різною шириною міжрядь. Пропозиція. 2023. Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/kukurudza-iz-riznoyu-shirinoyu-mizhryad> (дата звернення 18.12.2024).

Наукові керівники: *Покопцева Любов Анатоліївна, к.с.-г.н., доцент, Алексєєва Ольга Миколаївна, к.с.-г.н., доцент, кафедра рослинництва та садівництва імені професора В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ МАЛИНИ НА ШПАЛЕРІ

**Цілі сталого розвитку: № 13 Пом'якшення наслідків зміни клімату,
№ 15 Захист та відновлення екосистем суші**

Жовніренко В. В., vladzhov3@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Малина давно відома і поширена в усіх зонах України як культура. За площею вона серед ягідних культур займає третє місце. На території країни її площа становить 4,1 тис. га [1]. Відповідно до даних дослідження FAO і ЄБРР в останні десятиліття врожайність малини в Україні зростала практично безупинно, забезпечуючи майже щорічний приріст валового збору цієї ягоди в країні на 2-2,5 тис. т. Наша держава займає 6 місце в світовому рейтингу країн-виробників малини та 4 місце серед європейських країн. При цьому, одночасно із зростанням виробництва малини, збільшується і споживання плодів цієї ягоди. Так, затребуваність малини на свіжому ринку зростала на 5-6% щорічно і практично повністю задовольнялась власною продукцією.

Застосування інтенсивних технологій в теперішній час зосереджене на вирощуванні малини на шпалері і метою цієї роботи стало вивчення літературних джерел для ознайомлення з особливостями вирощування малини на шпалері.

Сучасні, особливо ремонтантні сорти малини, як правило, мають високі (до 1,8 м), іноді гнучкі пагони з досить довгими плодовими гілочками [2]. А оскільки всі садівники віддають перевагу вирощуванню великоплідних сортів, що дають, до того ж, кілька врожаїв протягом сезону, то малинові кущі просто не витримують навантаження – вони гнуться, а інколи й ламаються.

Щоб уникнути втрати врожаю і зберегти здоровий вигляд кущів, малину рекомендується підв'язувати до шпалер і краще, якщо це буде якісно виготовлена конструкція, а не простий дерев'яний кілочок.

Вирощування малини на опорній шпалері – дуже зручний агротехнічний прийом з цілою низкою переваг як для садівника, так і для рослин:

- рівномірне освітлення чагарників і, як результат, масове дозрівання ягід;
- завдяки великій кількості сонця ягоди солодші та соковитіші;
- хороша продувність посадок вітром, що перешкоджає застою вологи і розвитку грибкових хвороб;
- зафіксовані пагони не прогинаються від дощу, сильного вітру та інших погодних негараздів;
- гілки нижнього ярусу не контактують із землею, завдяки чому ягоди завжди залишаються сухими і чистими;

- за малиною, що росте на шпалері, зручніше доглядати: поливати, підгодовувати, проводити обрізку.

- якісно виготовлена шпалерна опора для малини може використовуватися кілька років, а в разі потреби її можна демонтувати, або перенести на інше місце.

Також слід враховувати, що до кілочка можна підв'язати тільки низькорослі кущі з невеликою кількістю ягід або поодинокі кущики. А високим ремонтантним сортам необхідна хороша шпалера, інакше під впливом вітру і вагою ягід пагони поляжуть, а врожай просто пропаде.

Шпалеру слід встановлювати одразу після висадки саджанців, а ще краще – висаджувати молоді кущі відразу під шпалеру, дотримуючись відстані 50 см від конструкції. Такий підхід є оптимальним, оскільки згодом кущі розростуться, і закріпити опору стане значно складніше. Якщо малину висаджують восени, то кущі зазвичай вже обрізані, тож підв'язування на цьому етапі не є обов'язковим – його краще виконати навесні, коли з'являться бічні пагони. Надалі підв'язку здійснюють у міру зростання гілок протягом усього вегетаційного періоду.

Усі різновиди шпалер садівники ділять на дві основні групи:

- односмугові – складаються з однієї поверхні, і призначені для фіксації стебел;
- двосмугові – більш вдосконалені конструкції, що дають змогу не тільки підтримувати, а й формувати кущі.
- вертикальні плоскі – найпоширеніший вид конструкції, на якій рослини розташовуються строго у вертикальному положенні;
- вільні – до таких конструкцій фіксується кожен пагін окремо;
- віялові – стебла на цій конструкції розташовуються у віяловому порядку, що дуже зручно для ремонтантних сортів з довгими і гнучкими пагонами;
- горизонтальні (цей вид конструкцій застосовується для підготовки малини до зими) – використовується для фіксації нахилених до землі пагонів при укритті на зиму.

Найбільш розповсюджена вертикальна конструкція має 150 см у висоту. Між стовпами натягують два дроти діаметром 3 мм, один на висоті 80 см, інший – 150 см. Цьогорічні паростки прикріплюють до дротів улітку. На одному метрі шпалери кріплять 12 пагонів. Відстань між рослинами – близько 0,5 м, між рядами – залежно від механічного обладнання – 3,5 або 4 м.

Від кількості світла між рядами залежить кількість квіткових бруньок і вміст цукру в плодах. Меншу відстань в міжряддях можна дозволити, якщо всі роботи проводяться вручну. Але якщо промислове виробництво, понад 1 га, то треба пристосувати міжряддя до наявних машин.

Варто зауважити, що зовні ці види конструкцій практично не відрізняються. Всі вони складаються зі стовпів із закріпленими рядами дроту, а різниця лише в способі підв'язування рослин. Односмугові конструкції зручні для вирощування невеликої кількості малини в приватних садах, але під час вирощування чагарників у великих масштабах з комерційною метою краще використовувати двосмугові шпалери, які поділяються:

Т-подібні. Як випливає з назви, конструкція складається з труб (брусів, арматури), розташованих літерою “Т”, а по краях верхніх планок натягується дріт. Стебла розташовуються на різні боки, щоб у середині залишалося місце для молоді порослі.

У-подібні. Це більш осучаснений варіант, що передбачає кріплення верхніх деталей на шарнірах, завдяки яким можна змінювати кут нахилу шпалери, робити її вищою або нижчою.

V-подібні. Це шпалера, у якої обидві площини похилі донизу. Стебла також формуються на два боки, проте слід враховувати, що відстань між верхніми дротами не має перевищувати 2 м.

Шатрові. Це досить громіздкі конструкції, що застосовуються переважно у фермерських господарствах, де практикується машинне збирання ягід.

Двосмугові шпалери більш функціональні, адже крім фіксування пагонів, вони контролюють ріст малинника: не дають змоги загущуватися, розростатися за межі виділеної території, що сприятливо позначається на стані кущів.

Таким чином, використання шпалери дозволяє зручно підтримувати рослини малини в вертикальному положенні, що забезпечує кращу доступність світла та повітря до рослин, полегшує збір ягід і забезпечує економію простору. Під час росту рослин малини слід акуратно прив'язувати до шпалери, використовувати м'які матеріали, такі як солома або спеціальні резинки, щоб уникнути пошкодження стебел та гілок.

Список використаних джерел

1. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво: підручник. Київ : Світ, 2004. 464 с.
2. Литовченко О. М., Павлюк В. В., Омельченко І. Л. Кращі сорти плодових і горіхоплідних культур української селекції. Київ: «Преса України», 2011. 144с.

Науковий керівник: *Шкіндер-Барміна А. М., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва імені професора В. В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОКРАЩЕННІ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ВПЛИВ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ (ILO) ТА ІНШИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА РОЗВИТОК ПОЛІТИКИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Цілі сталого розвитку: № 8 Гідна праця та економічне зростання

Кінаш Д. В., danakinas57@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

В умовах сучасних економічних та соціальних змін питання охорони праці стає дедалі актуальнішим. Міжнародні організації, зокрема, Всесвітня організація праці (ILO), відіграють ключову роль у формуванні та реалізації ефективної політики охорони праці в Україні [1]. Ця стаття розглядає вплив ILO та інших міжнародних організацій на покращення умов праці в країні, а також аналізує існуючі проблеми та напрямки для подальшої співпраці.

Охорона праці – це комплекс правових, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних, соціальних та економічних заходів, спрямованих на безпеку та здоров'я працівників. В Україні, як і в інших країнах, охорона праці є важливою частиною соціальної політики та економіки. В останні роки зусилля міжнародних організацій, таких як ILO, спрямовані на підтримку країн у їхньому прагненні покращити стандарти охорони праці. У контексті поточних викликів, пов'язаних з економічними перетвореннями та військовими конфліктами, увага до цих питань стає особливо важливою [2].

Всесвітня організація праці була створена для просування соціальної справедливості та забезпечення стандартів праці в усьому світі. ILO значно впливає на політику охорони праці в Україні через такі механізми: [3]

1. Розробка стандартів. ILO розробляє міжнародні стандарти праці, які є основою національного законодавства. Наприклад, до таких стандартів слід віднести Конвенцію про працю у небезпечних умовах та Конвенцію про мінімальні норми праці.

2. Технічна допомога та навчання. Протягом останніх років ILO надала Україні експертів та ресурси для підвищення кваліфікації фахівців у галузі охорони праці. У рамках